

Opis predmeta

1. OPĆE INFORMACIJE				
1.1. Nositelj predmeta	izv. prof. dr. sc. Anto Gavrić		1.6. Godina studija u kojoj se predmet izvodi	2.
1.2. Naziv predmeta	Povijest antičke filozofije		1.7. Bodovna vrijednost (broj bodova po ECTS-u)	5 ECTS
1.3. Suradnici			1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P + V + S + e-učenje)	45+30+0+0
1.4. Studijski program (preddiplomski, diplomski, integrirani)	preddiplomski		1.9. Očekivani broj studenata na predmetu	30
1.5. Status predmeta	☒ obvezatni	☐ izborni	1.10. Razina primjene e-učenja (1., 2., 3. razina), postotak izvođenja predmeta <i>on line</i> (najviše 20 %)	2.
2. OPIS PREDMETA				
2.1. Ciljevi predmeta	Antička filozofija obuhvaća razdoblje od nastanka filozofije i znanosti u Grčkoj (VI. – V. st. pr. Kr.), preko dubljeg proučavanja filozofskih sustava Platona i Aristotela, zatim prati slijed glavnih učenja stoika, epikurejaca, skeptika te nekoliko važnih neoplatoničara sve do zatvaranja filozofske škole u Ateni 529. godine. Studente se upoznaje s pojedinim filozofskim školama iz toga razdoblja čitanjem i interpretiranjem ključnih tekstova na sustavan način. Cilj je pokazati studentima koliko je antička filozofija važna za razumijevanje znanstvene kulture Zapada, koliko je prisutna u kršćanskoj misli prvih stoljeća, u srednjovjekovnoj filozofiji i filozofiji Renesanse te koliko je i danas izvor nadahnuća suvremenoj filozofiji. Kolegij se sastoji od predavanja (3 s/tj.) i vježbi u grupama (2 s/tj.) i nastoji dati uvod u široko područje filozofskih disciplina: logika, kozmologija, prirodoslovlje, fizika, metafizika, etika, politička filozofija, estetika, antropologija, i dr. Ciljevi kolegija ostvarit će se kronološkim pristupom i obradom tematskih cjelina, čitanjem izvornih tekstova i kritičkim raspravama.			
2.2. Uvjeti za upis predmeta i / ili ulazne kompetencije potrebne za predmet	Upisana godina na studiju.			
2.3. Akademska postignuća (ishodi učenja) na razini	1. Opisati osnovne probleme kojima se bave različite filozofske discipline, definirati ih i reproducirati koristeći filozofsko pojmovlje. 2. Usporediti različite filozofske pravce te identificirati uzročno-posljedične odnose koji su doveli do oblikovanja filozofske misli kroz povijest. 3. Povezivati filozofske ideje i učenja s filozofima kojima pripadaju.			

programa kojima predmet pridonosi	4. Kritički se odnositi prema raznim filozofijskim koncepcijama i usmjerenjima te u tom smislu zauzeti vlastiti stav.	
2.4. Očekivana akademska postignuća (ishodi učenja) na razini predmeta (3-10)	1. Navesti i objasniti različite škole i razdoblja antičke filozofije te navesti značajke pojedinog razdoblja i istaknuti značajnije filozofe i važnija djela 2. Objasniti ključne pojmove i definicije važne za razumijevanje naučavanja pojedinih autora te prikazati recepciju pojedinih pojmova i definicija u autora kasnijih razdoblja 3. Izdvojiti nekoliko glavnih tematskih problematika 4. Analizirati filozofske tekstove klasičnih filozofa te rekonstruirati i evaluirati bitne teze i argumente pojedinog autora 5. Razlikovati i vrednovati u raspravi osobna mišljenja od dubljih razloga u korist nekog mišljenja ili stajališta.	
2.5. Opis sadržaja predmeta	1. Uvodno predavanje: što je antička filozofija i zašto je proučavati? 2. Predsokratovci (+ vježbe na fragmentima) 3. Miletska škola 4. Tales 5. Elejska škola 6. Parmenid, <i>Spjev o prirodi</i> (+ vježbe na fragmentima) 7. Pitagora i Pitagorejska škola 8. Sofisti 9. Sokrat (Platon, <i>Obrana Sokratova</i>) 10. Platon (+ vježbe na tekstovima: <i>Fedon, Simpozij, Država, Zakoni</i>), Animirani film: Alegorija (Analogija) špilje 11. Aristotel (+ vježbe na tekstovima: <i>Nagovor na filozofiju, Metafizika, O duši, Nikomahova etika</i>) 12. Epikur 13. Stoici (+ vježbe: Epiktet, <i>Priručnik</i>; Seneka, Marko Aurelije) 14. Filozofija terapije duše u antičkoj filozofiji 15. Skeptici 16. Neoplatonizam (Plotin, Proklo) 17. Antička filozofija u susretu s kršćanstvom prvih stoljeća.	
2.6. Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☒ vježbe ☐ <i>on line</i> u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadatci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)
		2.7. Komentari:
		Izvorni tekstovi su na popisu obvezne i preporučene literature. Predviđena su dva dokumentarna filma te igrani film o Sokratu (Roberto Rossellini, <i>Sokrat</i>, 1971.).

2.8. Obveze studenata	Redovita nazočnost na najmanje 12 nastavnih jedinica, redovitost na vježbama, prijava u Merlin (tu će biti dostupni materijali za kolegij, obavijesti, vrjednovanje), aktivno praćenje nastave, čitanje izvornih tekstova, aktivno sudjelovanje na vježbama, 3 kraća rada (po dvije kartice teksta), kolokvij, polaganje završnoga usmenoga ispita.									
2.9. Praćenje rada studenata	Pohađanje nastave	DA		Istraživanje		NE	Usmeni ispit	DA		
	Eksperimentalni rad		NE	Referat		NE	(Ostalo upisati)			
	Ogled	DA		Seminarski rad		NE	(Ostalo upisati)			
	Kolokvij	DA		Praktični rad		NE	(Ostalo upisati)			
	Projekt		NE	Pisani ispit		NE	Broj bodova po ECTS-u (ukupno)	5		
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	Vrednovanje se sastoji od trajnog vrednovanja napretka (aktivno sudjelovanje u nastavi i vježbama 20% te ispita, kolokvij i eseji 50% i usmeni 30 %).									
2.11. Obvezatna literatura (dostupna u knjižnici i / ili na drugi način)	Naslov						Dostupnost u knjižnici		Dostupnost preko ostalih medija	
	Damir Barbarić (ur.), <i>Grčka filozofija</i> , Hrestomatija filozofije sv. 1, Zagreb: Školska knjiga, 1995. (Izabrani tekstovi).						+			
	Pavel Gregorić, Filip Grgić i Maja Hudoletnjak Grgić (ur.), <i>Helenistička filozofija</i> : Epikurovci, stoici, skeptici, Zagreb: KruZak, 2005. (Izabrana poglavlja).						+			
	David Sedley, <i>The Cambridge Companion to Greek and Roman Philosophy</i> , Cambridge University Press, 2005.						+			
	Pierre Hadot, <i>Šta je antička filozofija?</i> , Beograd: Fedon, 2010.								+	

	Jonathan Barnes, Uvod u Aristotelovu metafiziku, u: Pavel Gregorić i Filip Grgić (ur.), <i>Aristotelova Metafizika</i> : Zbirka rasprava, Zagreb: KruZak, 2003, str. 33-70.	+	
	Aristotel, <i>Nagovor na filozofiju</i> , preveo Darko Novaković, Zagreb: Naprijed, 1987.	+	
	Aristotel, <i>Metafizika</i> , preveo Tomislav Ladan, Zagreb: Globus – Sveučilišna naklada Liber, 1988; Medicinska naklada, 2001. (I., IV. i XII. knjiga).	+	
	Aristotel, <i>Nikomahova etika</i> , preveo T. Ladan, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 1992. (Izabrani ulomci).	+	
	Platon, <i>Obrana Sokratova</i> , Zagreb: Matica hrvatska, 2009; novo izdanje 2019.	+	
	Platon, <i>Fedon</i> , preveo i priredio Jure Zovko, Zagreb: Naklada Jurčić, 2010. (Izabrani ulomci).	+	+
	Platon, <i>Država</i> , 5. izd., Zagreb: Naklada Jurčić, 2004. (Izabrani ulomci).	+	
	Platon, <i>Zakoni</i> , preveo Veljko Gortan, Zagreb: Kultura, 1957. (Izabrani ulomci).	+	
	Epiktet, <i>Priručnik</i> , preveo Pavel Gregorić, Zagreb: Kruzak, 2006. (Izabrani ulomci).	+	
2.12. Dopunska literatura	William Keith C. Guthrie, <i>Povijest grčke filozofije</i> , 6 sv., Zagreb: Naklada Jurčić, 2005. – 2007. Frederick Copleston, <i>Istorija filozofije</i> : Grčka i Rim, Beograd: BIGZ, 1988. Herman Diels, <i>Predsokratovci</i> . Fragmeti, sv. I-II, Zagreb: Naprijed, 1983. Damir Barbarić (prir.), <i>Aristotel i aristotelizam</i> , Zagreb: Matica Hrvatska, 2003. Josip Ćurić, Problem „iskona“ kod Aristotela i njegovih predšasnika, <i>Filozofska istraživanja</i> 13 (1993), 2(49), str. 271-275. Pavel Gregorić i Filip Grgić (ur.), <i>Aristotelova Metafizika</i> : Zbirka rasprava, Zagreb: KruZak, 2003. (Zbirka sadrži 17 studija). Pierre Hadot, <i>Duhovne vježbe i antička filozofija</i> , Zagreb: Sandorf, 2013. Pierre Hadot, <i>Unutarnja tvrđava</i> . Uvod u misli Marka Aurelija, Zagreb: Sandorf, 2016. Pierre Hadot, <i>Filozofija kao način življenja</i> , Beograd: Fedon, 2011. Maja Hudoletnjak Grgić, <i>Ogledi o antičkoj filozofiji i medicini</i> , uredio Filip Grgić, Zagreb: Kruzak, 2010. Maja Hudoletnjak Grgić, <i>Znanje i mijena: Parmenidova dva nauka</i> , KruZak, Zagreb, 1996. Marko Aurelije, <i>Misli</i> (izbor i djela), Zagreb: Nova Akropola, 2008. G.S. Kirk – J.E. Raven – M. Schofield, <i>The Presocratic Philosophers. A Critical History with a Selection of Texts</i> , Cambridge, 2. izd. 1988 (1. izd. 1983.).		

	A. A. Long, <i>The Cambridge Companion to Early Greek Philosophy</i>, Cambridge University Press, 1999 Sekst Empirik, <i>Obrisi pironizma</i>, prijevod, uvod i komentar Filip Grgić, Zagreb: Kruzak, 2008. Seneka, <i>O kratkoći života; Odabrana pisma Luciliju</i>, Zagreb: Nova Akropola, 2005. Ivan Tadić, Traganje za početkom svemira, <i>Crkva u svijetu</i> 43 (2008) 2, str. 234-258. Andre Jean Voelke, <i>Filozofija kao liječenje duše: studije o helenističkoj filozofiji</i>, Zagreb: Sandorf i Mizantrop, 2017. Mato Zovkić, Elementi univerzalne etike u Pavla i stoičkog filozofa Seneke, <i>Bogoslovska smotra</i> 80 (2010) 4, str. 1083 -1104.
2.13. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	